

Valthornet tar ton

AV ANDREAS HOFFSTEN

I en liten lokal på Bondegatan på Söder i Stockholm växer en ny svensk animerad film fram med cirka 1 minut i veckan. Lotta & Uzi Geffenblad arbetar med sin film Valthornet när Zoom knackar på dörren.

Att stiga in i en ateljé för animatörer försätter besökaren i en alldeles speciell stämning. Där är fullt av små detaljer, små klipp, prylar och ting som ibland är sig själva eller så har de lustfyllt förvandlats till något helt annat. På en vägg hänger en sadel där ett par blåa glaskulor till ögon gjort den till ett exotiskt ansikte à la kamelprinsessa. Men framförallt präglas rummet av filmens alla figurer, dockor med förhöjda och karaktärsfulla ansikten. Det är första gången Lotta Geffenblad, som designat filmen Valt-

hornet, arbetar med dockor som underlag i en film.

– Designen bygger på manusets idé om att vi alla har något vi kan bli retade för, därför är figurerna lite dragna åt det speciella, förklarar Lotta. Men det är ingen dockanimation, alla ansikten eller snarare tredimensionella skallar, har fotograferats i tjugotvå olika lägen, bilder som Lotta sedan arbetar med tillsammans med animatören Marina Hill under kameran.

Valthornet är en berättelse som handlar om musik, om att växa som människa och lite om mobbing. Huvudperson och filmens berättare är Pojken, en liten kille på sex år som just tappat sin första tand. Nu följer han med sin pappa dirigenten när han på ett sommarläger repeterar med sin orkester av lite äldre barn inför en kommande konsert. Pojken får inte vara med utan får sitta bredvid och titta på. Dirigenten är hetlevrad och krävande medan barnen i orkestern också vill ha roligt på sommarlägret. Valthornisten är tjock, arrogant men duktig på sitt instrument, han är orkesterns solist, en viktig person som också blir mobbad av de andra. Dirigenten ser inget av detta, han agerar som om det var Berlins Filharmoniker han hade framför sig och inte ett gäng tio – tolvåringar med bus i kroppen. Men Pojken ser och förstår vad som händer. Hans problem är att han är rädd, rädd för det hemska fält fullt av tistlar som han och pappan måste gå igenom när de ska från sin husvagn till repetitionerna.

De här olika konflikthårdarna tvinnas sedan sinnrikt samman när Valthornisten och Pojken blir lite vänner. Pojken förstår, blir sedd och lyckas besegra sina rädslor, hämta kraft och därmed mogna lite grand som människa. En riktig utvecklingssaga med andra ord.

– Jag tror inte för egen del så mycket på att hitta på historier fritt ur det blå, det måste finnas egna upplevelser i botten som jag vill förmedla, berättar Uzi Geffenblad, som i huvudsak skrivit manus. Uzi är själv från början musiker och filmens berättelse har lånat många drag från hans uppväxt och första lärospan. Uzi är även lite orolig för att de udda instrumenten har svårt att tränga igenom och hitta sina utövare.

Ska vi se på *Valthornet* som en utrotningshotad Panda frågar jag.

– Precis! Gå in i en musikaffär idag och de vet

knappt vad ett hornmunstycke är för något. Det är bara plektrum och synthar som gäller. Det märks att Uzi Geffenblad brinner för ämnet, filmens musikaliska tema är viktigt.

Uzi har också skrivit filmens musik i wienklassisk anda. "Pseudoklassisk" kallar han den själv men menar egentligen inget ironiskt med det. Musiken spelas in av en barnorkester i Tumba och det ligger mycket arbete bakom att hitta den rätta balansen så det blir lagom "barnartat fel men ändå bra".

Det är många bollar i luften när man är sina egna producenter, kompositör, regissör, animatör. Därtill kan fria filmare inte bara hålla på med det som ligger för handen, de måste ligga före också, tänka och planera och skaffa pengar till kommande idéer och projekt. Dessutom är de småbarnsföräldrar. Hur hinner de med?

– Det går med lite vilja och sen är ju jobbet roligt. De provade med att arbeta tillsammans på sin förra film *Aprikoser*, som var en kortfilm. *Valthornet* är ett relativt stort projekt med en rejäl budget från Svenska Filmistitutet, barnfilmskonsulent Charlotta Denward samt från Danska Filminstitutet plus lite från Sveriges Television. Målgruppen är 4 – 8 åringar och filmen blir cirka 45 minuter lång när den blir klar.

Lotta förklarar att just att hålla spänsten i historien levande för en bred barnpublik är det svåra när man är så engagerad och har hela historien i kroppen och därmed förhindrad att se den utifrån. Uzi är den som hela tiden håller ett vakande öga på filmens tempo. Men det är lätt att snöa in på detaljer som leder in på sidospår, så man risker att tappa fokus. "Det är så himla lätt att bli förtjust i en liten detalj", säger Lotta.

Alla filmens rollfigurer är ordentligt katalogiserade i pärmar, en pärm för varje person. Där finns alla de olika lägen och uttryck som just den karaktären har och som sen plockas upp när personen ifråga "skall in på scen", dvs skall vara med i en scen under den 35 mm trick-kamera som är monterad över det så kallade multiplanbordet. Ett animationsbord som möjliggör ett djupfokus med en stark tredimensionell känsla. Upp till sju-åtta olika nivåer är möjligt att arbeta med. Det finns ett litet drama i filmens alla ansikten, de starka personligheterna gör att det går snabbt att tycka väldigt mycket om de små gestalterna. Är det första gången du arbetar med tredimensionella dockor som grund för dina bilder frågar jag Lotta.

– Jo, och det är nervöst men väldigt inspirerande. Jag hoppas figurerna ska uppfattas som verkliga även om de ser överkliga ut. Inspirationen, berättar Lotta, kommer förstås från den stora läromästaren på området, den ryske animatören Jurij Norsjtejn (*Igelkotten i dimman*, *Hägern och tranan* bl a) liksom från konstnärer som Otto Dix som även han arbetade med ansikten som sticker ut. I det dramaturgiska, berättarlusten, har man kikat på tidiga filmer av Milos Forman som *Det brinner min sköna*, *Det svarta färet*.

Premiären är beräknad till hösten 2000.

– Men då hoppas vi att vi redan är igång med nästa film, skrattar Uzi & Lotta Geffenblad.

Lotta & Uzi Geffenblad

Foto: Thomas Svensson

